



# ÜNİTE 4: OKULLARDA AFET HAZIRLIKLARI VE GÜVENLİ ÖĞRENME ORTAMLARI

## EĞİTİM MODÜLÜ 19: Eğitim Kurumlarında Güvenliği Sağlamak

Yazar: NGO NFE4Y/ VETREADY Proje Ortaklığı

Proje Numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287



Co-funded by  
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.



# Eğitim Modülünün Amacı

**Genel amaç:** Öğrencilere, okul topluluğunun tüm üyelerinin korunmasını ve refahını sağlayarak, güvenli ve afetlere dayanıklı eğitim ortamları oluşturmak, sürdürmek ve teşvik etmek için gerekli bilgi ve pratik stratejileri kazandırmak.

**Eğitim modülünün süresi:** 2,6 akademik saat

**Değerlendirme yöntemi:** Eğitim modülünün tamamlanmasının ardından çoktan seçmeli test

**Hedef Gruplar:** VET öğrencileri, CVET öğrencileri, Diaspora öğrencileri, VET ve CVET eğiticileri

## **Öğrenciler İçin Tanıma:**

Bitirme Sertifikası (resmi olmayan eğitim programı)

## **Eğitimciler İçin Tanıma:**

Mesleki Yeterlilik Geliştirme Sertifikası

**T kategorisinde hedeflenen çapraz ESCO becerisi: T3.1 – Verimli çalışma**

# Eğitim Modülünün Öğrenim Çıktıları

## Bilgi

1. Etkili bir okul güvenliği ve afet yönetim planının temel bileşenlerini tanıyın.
2. Acil durum hazırlığı ve müdahalesi sırasında zaman yönetimi, görev önceliklendirme ve takım çalışmasının önemini anlayın.
3. Afet durumlarında verimli koordinasyonu sağlayan kurumsal roller, sorumluluklar ve iletişim kanallarını açıklayın.

## Beceriler

1. **Okulda acil durumlara hazırlık yaparken veya bunlara müdahale ederken verimli çalışma ve organizasyon yöntemleri uygulayın.**
2. **Güvenlik prosedürlerini ve tatbikatlarını uygulamak için personel ve öğrencilerle etkili bir şekilde işbirliği yapın.**
3. **Güvenlik görevlerine ve sorumluluklarına odaklanmaya devam ederken, değişen veya stresli koşullara uyum sağlayın.**

Bu beceriler, ESCO'nun çapraz becerisi T3.1 – **Verimli çalışma** ile doğrudan ilgilidir ve aşağıdaki yetenekleri içerir:

- Hedefleri gerçekleştirmek için zamanı, kaynakları ve görevleri etkin bir şekilde yönetin;
- Zorluklara verimli bir şekilde yanıt vermek için işleri öncelik sırasına koyun ve düzenleyin;
- Baskı altında odaklanmayı ve üretkenliği sürdürün.

# Giriş: Eğitim Kurumlarında Güvenliği Sağlamak Nedir?

Okullar ve eğitim merkezleri, öğrenim yerlerinden daha fazlasıdır — güvenlik, güven ve hazırlıklı olmanın çok önemli olduğu topluluklardır. Doğal veya insan kaynaklı afetler, bu ortamları bozabilir ve öğrencileri, eğitimcileri ve personeli tehlikeye atabilir.

Bu modül, eğitim kurumlarının acil durumlara nasıl verimli bir şekilde hazırlanabileceğini, bunlara nasıl yanıt verebileceğini ve bunlardan nasıl kurtulabileceğini araştırarak, her öğrencinin ve personelin güvenliğini ve desteğini sağlar.

**Güvenlik planlaması, koordinasyon ve takım çalışmasını** anlayarak katılımcılar şunları öğreneceklerdir:

- Güvenli ve dayanıklı öğrenme ortamları oluşturun,
- Kriz durumlarında verimli ve sakin davranın ve
- Kurumları içinde hazırlıklı olma ve sorumluluk kültürünü teşvik etmek.

# Temel Kavramlar ve Terminoloji

- **Okul Güvenliği:** Öğrencileri, öğretmenleri ve personeli okul ortamında ve çevresinde zarar görmekten korumak için alınan tüm önlemler ve yapılan tüm eylemler.
- **Afet Hazırlığı:** Acil durumlar meydana gelmeden önce bunlara etkili bir şekilde müdahale etmek için kaynakların, eylemlerin ve eğitimlerin planlanması ve organize edilmesi süreci.
- **Acil Durum Müdahale Planı (ERP):** Okulda acil bir durum veya afet sırasında ne yapılacağı, kimlerin ne yapacağı ve nasıl iletişim kurulacağı konusunda adım adım yol gösteren bir kılavuz.
- **Risk Değerlendirmesi:** Okul ortamındaki potansiyel tehlikeleri belirleme ve bunların meydana gelme olasılığını ve etkilerinin ne kadar ciddi olabileceğini değerlendirme süreci.
- **Tahliye Prosedürü:** Acil bir durumda, sınıf veya okul binası gibi tehlikeli bir alandan insanları güvenli bir şekilde tahliye etmek için açıkça tanımlanmış bir yöntem.

# Önemi Anlamak

- Sadece 2024 yılında, sel, fırtına, orman yangınları ve aşırı sıcaklıklar Avrupa genelinde **413.000'den fazla kişiyi etkiledi.**
- Yakın zamanda yapılan bir Eurobarometer anketine göre, **AB vatandaşlarının yaklaşık üçte ikisi** acil durumlara hazırlıklı olmadığını düşünüyor ve riskler ve nasıl davranılması gerektiği konusunda daha fazla bilgi istiyor.
- Avrupa'daki birçok okul binası eskimektedir ve afet direnci konusunda mevcut standartları (örneğin, sismik bölgeler, sel riski olan bölgeler, yangın güvenliği) karşılamayabilir.
- Okullar ve mesleki eğitim merkezleri, kritik öneme sahip topluluk merkezleridir — her gün büyük nüfusları barındırırlar ve kriz durumlarında genellikle acil durum barınakları olarak hizmet ederler.
- Sonuç olarak, bu modül öğretmenlerin ve öğrencilerin verimli, sakin ve sorumlu bir şekilde çalışmasını sağlar ve mesleki eğitim ve mesleki sürekli eğitim kurumlarını **güvenli, iyi hazırlanmış ve psikolojik olarak destekleyici öğrenme alanlarına dönüştürür.**

# Bu Eğitim Modülünün Önemi

- Acil durumlar doğru zamanı beklemez — ders, atölye çalışması veya normal bir eğitim günü sırasında meydana gelebilir.
- Ani bir yangın alarmı, yaralı bir öğrenci, elektrik kesintisi veya yakınlarda meydana gelen bir sel, normal bir günü kargaşa ve korku dolu bir ana dönüştürebilir.
- Böyle anlarda, sakin, verimli ve iyi hazırlanmış eğitimciler büyük fark yaratır.
- Ne yapacağını bilmek ve hızlı hareket etmeye hazır olmak, sadece hayatları korumakla kalmaz, aynı zamanda her öğrencinin gelişmesi için ihtiyaç duyduğu güven, itimat ve güvenlik duygusunu da korur.
- Birçok mesleki eğitim öğrencisi, özellikle eğitime geri dönenler veya yeni beceriler kazananlar için, öğrenim ortamı umut ve aidiyet duygusu veren bir yerdir.
- Bu alanı güvenli, kapsayıcı ve dayanıklı tutmak, ne tür zorluklar ortaya çıkarsa çıksın eğitimin devam etmesini sağlar.
- Düzenli olmayı, net iletişim kurmayı ve baskı altında verimli çalışmayı öğrenerek, her eğitim merkezinin öğrenmek, gelişmek ve birbirini desteklemek için güvenli bir yer olmasını sağlamaya yardımcı oluyoruz.

# Eğitim Kurumlarında Güvenliği Sağlamada Bağlamında Doğal Afetler

- **Sel, orman yangını, deprem ve fırtına** gibi doğal afetler, eğitim kurumlarındaki öğretim, eğitim ve faaliyetleri ciddi şekilde aksatabilir.
- Bu olaylar **tesisleri, ekipmanları ve altyapıyı** zarar görebilir ve öğrencileri ve personeli tehlikeye atabilir.
- Etkili **hazırlık ve koordinasyon**, kurumların krizler sırasında hızlı tepki vermesine ve güvenliği sağlamasına yardımcı olur.
- **Afet farkındalığı ve dayanıklılık planlamasını** günlük rutinlere dahil etmek, zorlu koşullarda bile eğitimin devam etmesini sağlar.



# Kar Fırtınaları ve Aşırı Soğuk

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Ulaşım, ısınma ve mesleki eğitim merkezlerine erişimi aksatabilir.
- Hipotermi, donma ve bina hasarı riski.
- Elektrik kesintileri aydınlatma, ısıtma ve öğrenimin sürekliliğini etkiler.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Hızlı tepki, tüm yolcular için sıcaklık ve güvenlik sağlar.
- Buzlu yollar veya donmuş borulardan kaynaklanan kazaları önler.
- İletişim ve acil durum planlarının sürekliliğini sağlar.



**Resim 1.** VET Merkezi Dışında Kar Fırtınası Güvenliği.  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile oluşturulmuştur)

# Kar Fırtınaları ve Aşırı Soğuk

## Ne yapmalı

- İçeride kalın ve ısıtmayı güvenli bir şekilde sürdürün.
- Girişleri ve acil çıkışları kar ve buzdan temizleyin.
- Yalıtımı ve güç kaynaklarını kontrol edin.
- Kat kat, sıcak giysiler giyin.
- Kapanışları veya gecikmeleri erken bildirin.
- Battaniye ve ilk yardım malzemelerine erişimin sağlanması.

## Ne yapmamalı

- Gerekli olmadıkça seyahat etmeyin.
- Güvenli olmayan ısıtma kaynaklarını kullanmayın.
- Isıtma deliklerini veya çıkışlarını engellemeyin.
- Donma veya hipotermi belirtilerini görmezden gelmeyin.
- Öğrencilerin dışarıda ulaşım araçlarını beklemelerine izin vermeyin.

# Yangın

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Yangınlar, mesleki eğitim merkezlerindeki elektrik arızaları, laboratuvarlar veya atölyelerden başlayabilir.
- Duman ve zehirli gazlar alevlerden daha hızlı yayılır.
- Eğitim ortamlarında genellikle yanıcı malzemeler ve ekipmanlar bulunur.
- Sakin ve verimli bir tahliye sağlamak için yangın tatbikatları çok önemlidir.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Küçük bir yangın dakikalar içinde yayılabilir.
- Hızlı tespit ve alarm hayat kurtarır.
- Yangın söndürücülerin hızlı kullanımı daha büyük hasarları önleyebilir.



**Resim 2.** Okul binasında yangın.  
(Y.Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile üretilmiştir.)

# Yangın

## Ne yapmalı

- Yangın alarmını hemen çalıştırın.
- İşaretli çıkışlardan sakın bir şekilde tahliye edin.
- Yangın söndürücüleri yalnızca eğitim almışsanız ve güvenliyse kullanın.
- Yangının yayılmasını yavaşlatmak için arkanızdaki kapıları kapatın.
- Belirlenen buluşma noktasında toplanın.
- Kayıp veya yaralı kişileri bildirin.

## Ne yapmamalı

- Sıcak kapıları açmayın — arkalarında yangın olabilir.
- Asansörleri kullanmayın veya koşmayın.
- Eşyalarınızı toplamak için durmayın.
- İzin verilene kadar geri girmeyin.
- Koridorları veya merdivenleri engellemeyin.

# Seller

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Şiddetli yağmur veya taşan nehirler, alçak rakımlı eğitim tesislerini su basmasına neden olabilir.
- Su hasarı, ekipmanları, kayıtları ve eğitim programlarını aksatır.
- Elektriksel tehlikeler ve kirlenme riskleri yüksektir.
- Erken uyarı ve güvenli tahliye çok önemlidir.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Yükselen su seviyeleri insanları binaların içinde mahsur bırakabilir.
- Hızlı müdahale elektrik çarpması veya boğulmayı önler.
- Önemli malzemelerin hızlı bir şekilde korunması kayıpları en aza indirir.



**Resim 3.** Su basmış okul koridoru.  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile üretilmiştir)

# Seller

## Ne Yapmalı

- Hemen üst katlara veya zemin kata inin.
- Güvenli ise elektrik ve gazı kapatın.
- Resmi tahliye yollarını takip edin.
- Akan suyun içinden geçmekten kaçınin.
- Radyo veya resmi uyarılar aracılığıyla bilgilendirilmeye devam edin.
- Savunmasız öğrenciler veya personele yardım edin.

## Ne Yapmamalı

- Su basmış bodrum katlarına girmeyin.
- Islak ellerle elektrikli cihazlara dokunmayın.
- Su basmış yollarda araç kullanmayın veya yürümeyin.
- Resmi uyarıları dikkate alın.
- Güvenli olduğu ilan edilene kadar geri dönmeye çalışmayın.

# Duraklayın ve Düşünün

## Yansıtıcı Senaryo: Afet Anında

VET merkezinde tipik bir eğitim günü.

Aniden şiddetli yağmur yağmaya başlar. Bir saat içinde avlu su basar ve su zemin kattaki atölyelere sızmaya başlar. Öğrenciler paniklemeye başlar — bazıları dışarıya koşmaya çalışırken, diğerleri şaşkınlık içinde donup kalır. Elektrik kesintileri olur ve birinin çıkış kapısının suyla tıklandığını bağırdığını duyarsınız.

**“Bu durumda ne yapardınız?”**



# Durakla ve Düşün

## Önerilen Eylem: Sel Acil Durumlarına Etkili Bir Şekilde Müdahale Etmek

**Bazı seçimlerin neden güvenli veya etkili olmayabileceği**

- Su seviyesini kontrol etmeden dışarıda koşmak yaralanmalara veya boğulmaya neden olabilir — sel suları keskin nesneleri, açık kanalizasyonları veya elektriksel tehlikeleri gizleyebilir.
- Panik yapmak veya çelişkili talimatlar vermek kafa karışıklığını artırır ve güvenli tahliyeyi geciktirir.
- Kurumsal acil durum planlarını göz ardı etmek, herkesi daha yüksek riske sokan koordinasyonsuz eylemlere yol açar.

**En iyi uygulamayı yansıtan eylem nedir?**

- İçeride kalın ve çıkışlar tıkalıysa daha yüksek bir yere veya üst katlara çıkın.
- Güvenliyse elektrik ve gazı kapatın.
- Harekete geçmeden önce tüm öğrenciler ve meslektaşlarınızın durumunu kontrol edin.
- Sakin ve net bir şekilde iletişim kurun, kısa ve kendinden emin talimatlar verin.
- Grubunuzun konumunu acil durum hizmetlerine bildirin ve kurtarma veya tahliye izni bekleyin.



# Eğitim Kurumlarında Güvenliği Sağlama Bağlamında Teknolojik / Endüstriyel Afetler

- Teknolojik ve endüstriyel felaketler, genellikle ekipman arızası, insan hatası veya tehlikeli malzeme arızası sonucu, aniden ve uyarı olmaksızın meydana gelebilir.
- Eğitim kurumları ve mesleki eğitim merkezleri bağlamında, bu tür olaylar öğrenmeyi aksatabilir, güvenliği tehdit edebilir ve hızlı, koordineli müdahaleler gerektirebilir.
- Bu riskleri anlayarak ve bunlara hazırlıklı olarak, mesleki eğitim merkezleri dayanıklılıklarını güçlendirebilir, hayatları koruyabilir ve zorlu koşullarda bile eğitimin sürekliliğini sağlayabilir.

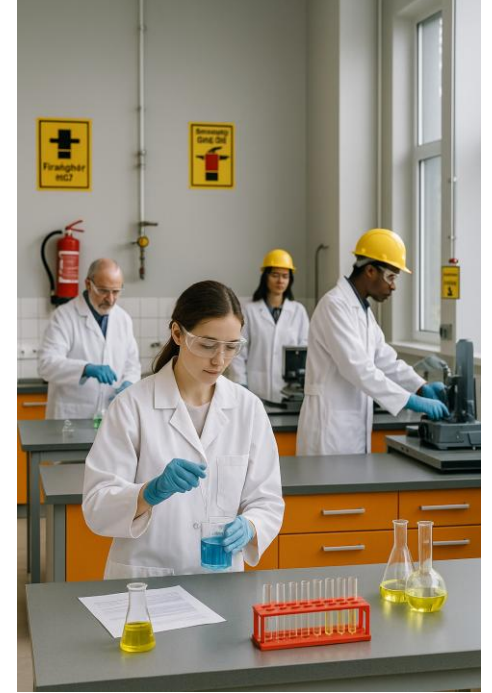
# Laboratuvar veya Atölye Patlamaları

## Laboratuvar veya Atölye Patlamaları

- Laboratuvarlar ve mesleki eğitim atölyeleri genellikle yanıcı gazlar, basınçlı aletler ve uçucu maddeler kullanır.
- Küçük hatalar ciddi kazalara neden olabilir.
- Eğitim veya güvenlik kontrollerinin eksikliği riski artırır.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Patlamalar ani yaralanmalara ve ikincil yangınlara neden olur.
- Hızlı tahliye ve ilk yardım, kayıpları azaltır.
- Hızlı raporlama, durumun daha da kötüleşmesini önler.



**Resim 4. Laboratuvarda araştırma.**  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile üretilmiştir)

# Laboratuvar veya Atölye Patlamaları

## Ne Yapmalı

- Yangın alarmlarını çalıştırın ve sakın bir şekilde tahliye edin.
- Mümkünse yaralı kişileri güvenli bir yere taşıyın.
- Belirlenmiş acil durum rotalarını izleyin.
- Acil durum müdahale ekiplerini derhal bilgilendirin.
- Eğitim aldıysanız gaz ve elektrik kaynağını kapatın.
- Tehlike geçene kadar bekleyin.

## Ne Yapmamalı

- Asansörleri kullanmayın ve koşmayın.
- Büyük yangınları söndürmeye çalışmayın.
- Yaralıları gereksiz yere hareket ettirmeyin.
- Acil çıkışları engellemeyin.
- Doğrulanmamış bilgileri yaymayın.

# Elektrik Arızaları ve Güç Dalgalanmaları

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Mesleki eğitim merkezleri, aşırı ısınabilen veya kısa devre yapabilen makinelere, bilgisayarlara ve elektronik sistemlere dayanmaktadır.
- Elektrik kesintileri öğrenmeyi aksatır ve yangınlara veya ekipman hasarına neden olabilir.
- Eski binalarda yetersiz kablolama veya aşırı yükleme riskleri artırır.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Hızlı müdahale, elektrik çarpması veya elektrik yangınlarını önler.
- Hızlı kapatma, hassas ekipmanları ve verileri korur.
- Gücü güvenli bir şekilde geri yüklemek, kesintileri en aza indirir.



**Resim 5.** Farlar ve acil durum ışıkları.  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur)()

# Elektrik Arızaları ve Güç Dalgalanmaları

## Ne Yapmalı?

- Güvenli ise ana güç anahtarlarını kapatın.
- Hasarı önlemek için hassas cihazların fişini çekin.
- Kesintiler sırasında mum değil, el feneri kullanın.
- Laboratuvarlar/atölyeler için elektrik güvenliği protokollerini izleyin.
- Sorunları bakım personeline bildirin.
- Acil durum aydınlatmasının düzgün çalıştığından emin olun.

## Ne Yapmamalı?

- Islak elektrikli ekipmanlara dokunmayın.
- Prizleri aşırı yüklemeyin veya hasarlı kablolar kullanmayın.
- Elektrik kesintileri sırasında panik yapmayın — sakın bir sesle talimatlar verin.
- Eğitim almadan onarım yapmaya çalışmayın.
- Elektrik panellerini veya çıkışları engellemeyin.

# Kimyasal Dökülmeler ve Zehirli Sızıntılar

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Mesleki eğitim merkezlerinde genellikle döküldüğünde zarar verebilecek temizlik maddeleri, laboratuvar kimyasalları veya atölye maddeleri depolanır.
- Sızıntılar, sağlığı ve güvenliği tehdit eden zehirli dumanlar veya aşındırıcı maddeler açığa çıkarabilir.
- Uygun olmayan kullanım veya depolama, kimyasallara maruz kalma riskini artırır.
- Farkındalık ve eğitim, kazaları en aza indirir ve hızlı müdahaleyi sağlar.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Zehirli buharlar hızla yayılır ve solunum sıkıntısına neden olabilir.
- Derhal tahliye edilmesi maruziyeti sınırlar.
- Hızlı raporlama, eğitilmiş personelin alanı güvenli bir şekilde izole etmesini sağlar.



**Resim 6.** Laboratuvarda acil durum.  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile oluşturulmuştur)

# Kimyasal Dökülmeler ve Zehirli Sızıntılar

## Ne Yapmalıyız?

- Duman algılandığında derhal tahliye edin.
- Acil durum müdahale ekiplerini uyarın ve kurumsal protokolleri izleyin.
- Dökülmeyi sınırlamak için kapı ve pencereleri kapatın. Varsa ve eğitim aldıysanız koruyucu ekipman kullanın.
- Solunum güçlüğü çeken kişileri güvenli alanlara götürün.
- Olayı tesis yönetimine bildirin.

## Ne Yapmamalıyız?

- Bilinmeyen maddelere dokunmayın veya temizlemeye çalışmayın.
- Vantilatör veya klima kullanmayın — bunlar dumanı yayar.
- Yetkililer güvenli olduğunu açıklayana kadar tekrar girmeyin.
- Küçük dökülmeleri göz ardı etmeyin; tüm olayları bildirin.
- Kirlenmiş alanların yakınında yemek yemeyin veya içecek içmeyin.

# Duraklayın ve Düşünün

## Yansıtıcı Senaryo: Beklenmedik Kimyasal Sızıntı

- Malzeme testi dersinde, temizlik solventi içeren bir kap kazara devrilir ve çalışma tezgahına dökülür.
- Oda keskin bir kokuyla dolar. Bazı öğrenciler öksürmeye başlarken, diğerleri pencereleri açıp açmamayı veya laboratuvarı terk edip etmemeyi kararsız bir şekilde düşünürler.
- Siz dersin sorumlusunuz.
- Dökülen sıvının elektrik prizlerine doğru hızla yayıldığını ve bir öğrencinin kağıt havluyla silmeye çalıştığını fark edersiniz.
- **Bu durumda ilk olarak ne yapardınız?**
- **Panik ve daha fazla riski önlemek için hangi adımlar atılabilir?**



# Duraklayın ve Düşünün

## Önerilen Eylem: Kimyasal Sızıntıya Güvenli Bir Şekilde Müdahale Etmek

### Bazı seçimlerin neden güvenli veya etkili olmayabileceği

- Dökülen sıvıyı kağıt havluyla silmek, kirliliği yayar ve maruz kalma riskini artırır.
- Pencereleri hemen açmak, havalandırma sistemleri aracılığıyla zehirli dumanların dolaşmasına neden olabilir.
- Kokuya aldırış etmemek veya müdahaleyi geciktirmek, baş dönmesi veya yanıklar gibi sağlık sorunlarına yol açabilir.
- Koruyucu ekipman kullanmadan temizlik yapmaya çalışmak, kişileri zararlı kimyasallara maruz bırakır.

### En iyi uygulamayı yansıtan eylem nedir?

- Odadaki herkese sakin olmalarını ve dökülen maddeden uzaklaşmalarını söyleyin.
- Dumanlar yoğunsa veya kimyasal madde bilinmiyorsa alanı tahliye edin.
- Güvenliyse yakındaki elektrik kaynaklarını kapatın.
- Etkilenen bölgeyi izole etmek için kapı ve pencereleri kapatın.
- Acil servis veya güvenlik personeli ile iletişime geçin ve olay hakkında net bilgi verin.
- Profesyoneller güvenli olduğunu onaylayana kadar bölgeye tekrar girmeyin.

# Eğitim Kurumlarında Güvenliği Sağlama Bağlamında Biyolojik / Sağlıkla İlgili Afetler

- Biyolojik ve sağlıkla ilgili afetler, eğitim kurumları ve mesleki eğitim merkezlerinde öğrenimin sağlığını, güvenliğini ve sürekliliğini tehdit eden olayları içerir.
- Bunlar, bulaşıcı hastalık salgınları, kirlenmiş ortamlar veya normal faaliyetleri aksatan kitlesel sağlık acil durumlarından kaynaklanabilir.
- Bu tür krizler sırasında nasıl verimli bir şekilde tepki verileceğini, sağlık protokollerini nasıl takip edileceğini ve başkalarını nasıl destekleyeceğini anlamak, eğitimde afetlere hazırlık için gerekli olan güvenlik, sorumluluk ve özen kültürünü oluşturur.

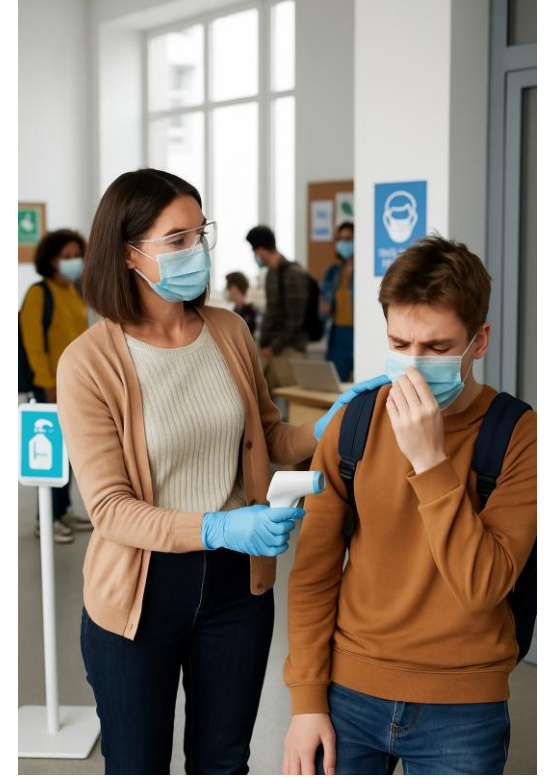
# Bulaşıcı Hastalık Salgını

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Hastalık salgınları kalabalık sınıflar ve atölyelerde hızla yayılabilir.
- Bu durum öğrenimin sürekliliğini bozar ve öğrencilerin ve eğitimcilerin sağlığını tehlikeye atar.
- Kontrolsüz enfeksiyon okulların kapanmasına ve topluluk içinde bulaşmaya yol açabilir.
- Hijyen ve iletişim protokolleri salgının kontrol altına alınmasında kilit rol oynar.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Erken izolasyon, yaygın enfeksiyonu önler.
- Hızlı iletişim, paniği ve yanlış bilgilendirmeyi önler.
- Hızlı temizlik ve havalandırma, maruz kalma riskini azaltır.



**Resim 7.** Eğitim kurumunda yardım.  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile oluşturulmuştur)

# Bulaşıcı Hastalık Salgını

## Ne yapmalı?

- Yönetimi ve sağlık yetkililerini derhal bilgilendirin.
- Uygun durumlarda el hijyeni ve maske kullanımını teşvik edin. Sınıf ve laboratuvarlarda uygun havalandırma sağlayın.
- Semptom gösteren kişileri saygılı bir şekilde izole edin.
- Gerekirse hibrit veya uzaktan öğrenime geçin.
- Yüzeyleri günlük olarak temizleyin ve dezenfekte edin.

## Ne yapmamalı?

- Hafif semptomları görmezden gelmeyin veya hasta olduğunuzda derslere katılmayın.
- Doğrulanmamış bilgileri yaymayın. Enfekte olan kişileri damgalamayın.
- Ruh sağlığı desteğini ihmal etmeyin.
- Resmi bildirimleri geciktirmeyin.

# Gıda Kaynaklı Hastalık Salgını

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Birçok kurumda kontaminasyonun meydana gelebileceği kafeteryalar veya ortak mutfaklar bulunmaktadır.
- Güvenli olmayan gıda işleme, Salmonella veya E. coli gibi patojenlerin yayılmasına neden olur.
- Hastalıklar öğrenciler ve personel arasında hızla yayılabilir.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Kontamine gıdaların erken teşhisi, yeni vakaların ortaya çıkmasını önler.
- Hızlı tıbbi müdahale, sağlık sorunlarını en aza indirir.
- Hızlı raporlama, uygun denetim ve önlemlerin alınmasını sağlar.



**Resim 8.** Kafeteryada gıda güvenliği denetimi.  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile üretilmiştir)

# Gıda Kaynaklı Hastalık Salgını

## Ne yapmalı

- Şüpheli gıda zehirlenmelerini sağlık yetkililerine bildirin.
- Etkilenen kişileri izole edin ve tıbbi yardım alın.
- Güvenli olduğu onaylanana kadar gıda servisini derhal durdurun.
- Tüm yüzeyleri ve mutfak eşyalarını temizleyin ve dezenfekte edin.
- Gıda saklama sıcaklıklarını ve etiketlerini kontrol edin.
- Personeli hijyen protokolleri konusunda eğitin.

## Ne Yapmamalı

- Denetim yapılmadan gıda servisine devam etmeyin.
- Hastalıkları gizlemeyin veya bildirmeyi geciktirmeyin.
- Şüpheli partilerden kalan yiyecekleri tüketmeyin.
- Bireyleri suçlamayın; önlemeye odaklanın.
- Küçük salgınları görmezden gelmeyin — hemen harekete geçin.

# İç Mekan Hava Kirliliği

## Bu afet türü neden önemlidir?

- Yetersiz havalandırma veya su sızıntıları, dersliklerde veya laboratuvarlarda küf oluşumuna neden olabilir.
- Maruz kalma, solunum sorunlarına ve alerjik reaksiyonlara neden olur.
- Derslere devamlılığı, konsantrasyonu ve konforu etkiler.

## Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Küf, nemli ortamlarda hızla yayılır.
- Hızlı temizlik ve onarım, binanın zarar görmesini önler.
- Erken bildirim, öğrencilerin sağlığını korur.



**Resim 9.** Hava kalitesi testi.  
(Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla yapay zeka ile oluşturulmuştur)



# İç Mekan Hava Kirliliği

## Ne yapmalı

- Sızıntı ve nem olup olmadığını düzenli olarak kontrol edin.
- Küf kokusu veya gözle görülür küf varsa bildirin.
- Havalandırmayı ve hava akışını artırın.
- Uygun koruyucu ekipman kullanarak temizlik yapın.
- Büyük istilalarda profesyonellerden yardım alın.
- Personeli önleme konusunda eğitin.

## Ne Yapmamalı

- Küçük lekeleri görmezden gelmeyin — hızla büyüyebilirler.
- Küfün üzerini boyamayın.
- Eldiven veya maske takmadan küf temizlemeyin.
- Havalandırma sistemlerini engellemeyin.
- Düzenli bakım kontrollerini ihmal etmeyin.



# Duraklayın ve Düşünün

## Yansıtıcı Senaryo: Sınıfta Ani Hastalık

- VET merkezinizdeki eğitim seansının ortasındasınız. Bir öğrenci şiddetli öksürmeye başlar, yüzü solgunlaşır ve başının döndüğünü söyler. Birkaç sınıf arkadaşı rahatsız görünür — biri gergin bir şekilde geri adım atar, diğeri ise olayı telefonuyla kaydetmeye başlar. Bu hafta bölgede grip ve gıda kaynaklı hastalık vakalarında artış olduğunu hatırlarsınız.
- Birkaç saniye içinde, sınıfta endişe yayılır.
- **“Bu durumda ne yapardınız?”**

# Duraklayın ve Düşünün

## Önerilen Eylem: Sınıfta Ani Bir Hastalığa Müdahale Etmek

**Bazı seçimlerin neden güvenli veya etkili olmayabileceği**

- Hasta kişinin etrafında toplanmak veya ona dokunmak enfeksiyon riskini artırabilir veya sıkıntıya neden olabilir.
- Çekim yapmaya veya internette paylaşmaya izin vermek mahremiyeti ihlal eder ve yanlış bilgilerin yayılmasına neden olur.
- Semptomları görmezden gelmek veya çok uzun süre beklemek tıbbi müdahaleyi geciktirir ve başkalarını tehlikeye atar.
- Panik yapmak veya doğrulanmamış tavsiyelerde bulunmak kafa karışıklığı ve korku yaratır.

**En iyi uygulamayı yansıtan eylem nedir?**

- Öğrenciyi sakın bir şekilde yatıştırın ve belirlenen izolasyon alanına yönlendirin.
- Sağlık personeline veya acil servislerine derhal bilgi verin.
- Diğer öğrencileri oturun ve sakın tutun, durumu kısa ve net bir şekilde açıklayın.
- Kişi ayrıldıktan sonra ortak kullanım alanlarını dezenfekte edin.
- Kurum politikasına uygun olarak olayı belgelendirin.

# İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller

## Explorisk38 – Fransa'da Risk Farkındalığını Oyunlaştırma

### Genel Bakış:

Explorisk38, Fransa'nın Isère bölgesinde geliştirilen, okul öğrencilerine oyun tabanlı öğrenme yoluyla doğal afetler (sel, heyelan, fırtına) hakkında bilgi veren etkileşimli bir dijital platformdur. Öğrencilerin Isère'nin sanal haritasını (okullar, nehirler, dağ yolları, kentsel alanlar dahil) keşfetmelerine ve gerçek zamanlı olarak gelişen afet senaryolarını (sel, heyelan, fırtına vb.) izlemelerine olanak tanır. Oyuncular karakterlerle etkileşime girer, risk faktörlerini değerlendirir ve tehlikeleri azaltmak için kararlar alır. Testler, videolar ve bilgi soruları öğrenmeyi pekiştirir.

### Neden İlham Verici:

- Afet eğitimini ilgi çekici bir maceraya dönüştürerek, bilgiyi akılda tutmayı ve farkındalığı artırır.
- Yerel coğrafyayı kullanarak öğrenmeyi anlamlı ve ilişkilendirilebilir hale getirir.
- Isère Valiliği, Grenoble Rektörlüğü ve risk eğitimi ortakları arasındaki işbirliği ile oluşturulmuştur.
- Öğretmenleri ve öğrencileri dijital eğitimi gerçek dünyadaki hazırlıklarla ilişkilendirmeleri için teşvik eder.

Hikayenin bağlantısı : <https://www.preventionweb.net/drr-community-voices/gamifying-risk-awareness-how-french-region-teaching-disaster-preparedness>

# Daha Fazla Keşfetmek İçin

- **UNDRR – Sözleri Eyleme Dönüştürmek:** Afet Eğitimi Stratejisi. BM Afet Riskini Azaltma Ofisi tarafından geliştirilen, afet hazırlığını eğitim ve öğretime entegre etmek için çerçeveler ve araçlar sunan pratik bir kılavuz. <https://www.undrr.org/publications/words-into-action>
- **AB Sivil Koruma Mekanizması – Raporlar ve Kılavuzlar.** Üye devletler arasında önleme, hazırlık ve koordineli acil durum müdahalesi konusunda resmi AB belgeleri — Avrupa politika bağlamını anlamak için ideal. [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection_en)
- **IFRC (Kızılhaç / Kızılay) – Kapsamlı Okul Güvenliği Çerçevesi.** Okulların ve eğitim merkezlerinin afet öncesinde, sırasında ve sonrasında riskleri nasıl değerlendirebileceklerini, müdahaleleri nasıl planlayabileceklerini ve öğrenci güvenliğini nasıl sağlayabileceklerini özetleyen, dünya çapında tanınan bir çerçeve.. <https://www.ifrc.org/document/comprehensive-school-safety-framework-2022-2030>
- **“Hızlandırılmış Kurs: Doğal Afetler” – YouTube Eğitim Serisi.** Önemli afet türlerini (depremler, seller, orman yangınları) ve insanların bunlara verdiği tepkileri açıklayan kısa ve ilgi çekici video dersleri — sınıf tartışmaları veya kendi kendine öğrenme için mükemmel. <https://www.youtube.com/@crashcourse>

# Eğitim Modülünün Oluşturmasında Kullanılan Kaynaklar

- Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları. (2025). Avrupa afet risk yönetimi: Sivil koruma genel bakış. Avrupa Komisyonu. [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection_en)
- Cittadinanzattiva. (25 Kasım 2024). Okulda toplumsal dayanıklılığı teşvik etmek: Öğrencilerin risk önleme konusunda farkındalığını artırmak. ENGAGE Projesi. <https://www.project-engage.eu/promoting-societal-resilience-at-school-raise-students-awareness-of-risk-prevention>
- Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı. (2024). İşyerlerinde tehlikeli maddeler ve kimyasal güvenlik. EU-OSHA. <https://osha.europa.eu/en/themes/dangerous-substances>
- Avrupa Komisyonu. (2025). Hazırlık Birliği Stratejisi: Ortaya çıkan tehdit ve krizlerin önlenmesi ve bunlara müdahale edilmesi. [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/news/eu-preparedness-union-strategy-prevent-and-react-emerging-threats-and-crises-2025-03-26\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/news/eu-preparedness-union-strategy-prevent-and-react-emerging-threats-and-crises-2025-03-26_en)
- Avrupa Çevre Ajansı. (2024). Avrupa'da iklim etkileri ve uyum 2024: Temel bulgular. EEA Raporu No. 1/2024. <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-impacts-and-adaptation-2024>
- Colorado Üniversitesi Boulder Kampüsü Afet Merkezi. (2024). Kültürel açıdan duyarlı afet yönetiminin oluşturulmasında çocukların rolü. <https://hazards.colorado.edu/news/research-counts/the-role-of-children-in-creating-culturally-sensitive-disaster-management>

# Eğitim Modülünün Oluşturmasında Kullanılan Kaynaklar

- Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu. (2022). Kapsamlı okul güvenliği çerçevesi 2022–2030. IFRC. <https://www.ifrc.org/document/comprehensive-school-safety-framework-2022-2030>
- JATerror Projesi. (2024). Risk ve kriz iletişimde toplumun hazırlıklı olması ve katılımının rolü. <https://www.jaterror.eu/wp-content/uploads/2024/11/7.3-Role-of-community-preparedness-and-engagement-in-risk-and-crisis-communication.pdf>
- PreventionWeb / BM Afet Riskini Azaltma Ofisi. (25 Mart 2024). Risk farkındalığını oyunlaştırma: Bir Fransız bölgesi afetlere hazırlık konusunda nasıl eğitim veriyor (Explorisk38). <https://www.preventionweb.net/drr-community-voices/gamifying-risk-awareness-how-french-region-teaching-disaster-preparedness>
- Kızıl Haç AB Ofisi. (2023). Okullarda afet hazırlığı ve güvenlik eğitimi kaynakları. <https://redcross.eu/>
- ScienceDirect. (2025). Afet direncine toplumun tamamını kapsayan yaklaşım: Avrupa perspektifleri. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212420925001694>
- Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi. (2017). Sözleri eyleme dönüştürmek: Afet riskini azaltma eğitimi için kılavuzlar. UNDRR. <https://www.undrr.org/publication/words-action-guidelines-disaster-risk-reduction-education>

# Eğitim Modülünü Oluşturmak İçin Kullanılan Kaynaklar

## Resimler:

- Hava kalitesi testi. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e80b9b702481918322899986c1d52d](https://chatgpt.com/s/m_68e80b9b702481918322899986c1d52d)
- Laboratuvarı acil durum. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI tarafından oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e6c6ff6c308191a82c5c0492691453](https://chatgpt.com/s/m_68e6c6ff6c308191a82c5c0492691453)
- Okul binasında yangın. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI tarafından oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e6bdb3d9d88191bd33b1a9e8fb0859](https://chatgpt.com/s/m_68e6bdb3d9d88191bd33b1a9e8fb0859)
- Su basmış okul koridoru. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e6bf2dbd98819180e0d758d9b1b659](https://chatgpt.com/s/m_68e6bf2dbd98819180e0d758d9b1b659)
- Kafeteryada gıda güvenliği denetimi. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e80a5ab7788191b42d1003959af4a5](https://chatgpt.com/s/m_68e80a5ab7788191b42d1003959af4a5)
- Farlar ve acil durum ışıkları. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e6c554186c8191a61d9cfdbb91d9ce](https://chatgpt.com/s/m_68e6c554186c8191a61d9cfdbb91d9ce)
- Eğitim kurumunda yardım. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI tarafından oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e80910e91081919b28284ce521fe8f](https://chatgpt.com/s/m_68e80910e91081919b28284ce521fe8f)
- Laboratuvarı araştırma. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI tarafından oluşturulmuştur).  
[https://chatgpt.com/s/m\\_68e6c37c35708191ab9729b855ed8e4e](https://chatgpt.com/s/m_68e6c37c35708191ab9729b855ed8e4e)
- Mesleki eğitim merkezinin dışında kar fırtınası güvenliği. (Y. Luhanskyi tarafından ChatGPT aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur). [https://chatgpt.com/s/m\\_68e6bb704764819193076647cc16d8e2](https://chatgpt.com/s/m_68e6bb704764819193076647cc16d8e2)

# ORTAKLIK



<https://ied.eu/>



<https://denizli.afad.gov.tr/>



<https://neotalentway.com/>



<https://www.eva93.lv/>



<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>



<https://vonhope.is/>



**VET-READY ile Kolaylıkla Öğrenin!**  
**Ünite 4 OKULLARDA AFET HAZIRLIKLARI VE GÜVENLİ**  
**ÖĞRENME ORTAMLARI**  
**Eğitim Modülü 19 Eğitim Kurumlarında Güvenliği**  
**Sağlamak!**

BİZİ TAKİP EDİN



<https://vetready.eu/>